

Cirkulärnr: 08:19
Diariernr: 08/0658
Handläggare: Måns Norberg
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2008-02-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2009–2011
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och Bidrag 2009–2011 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)
Bilaga 2: Beställningsblankett till modellverktyget Skat-
ter & Bidrag 2008

CIRKULÄR 08:19

Ekonomi & Styrning
Sektionen för ekonomisk analys
Måns Norberg
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2009–2011

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Information om fastighetsavgiften
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011, bilaga 1.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och Bidrag.
- Beställningsblankett för modellen Skatter och Bidrag.

Snabbare dämpning av konjunkturen än väntat

Vår senaste mer fullständiga bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen presenterades i *Ekonomirapporten. November 2007*. Vi har nu ingen radikalt anorlunda syn på den makroekonomiska utvecklingen. Efter flera år med hög tillväxt dämpas tillväxttakten de närmaste åren. Avmattningen kommer något tidigare och är något större än i vår tidigare prognos. BNP växte långsammare 2007 och tillväxttakten 2008 och 2009 ser ut att bli något lägre än vi bedömde i höstas. Samtidigt blev ökningen av antalet arbetade timmar 2007 större än både i vår novemberprognos och i skatteunderlagsprognosen från i december. För perioden från och med 2008 håller vi kvar vid den tidigare bedömningen.

Vår bedömning är att antalet arbetade timmar passerade den långsiktigt potentiella nivån (som är förenlig med prisstabilitetsmålet på 2 procent) under slutet av 2007. Det borde ha inneburit att timlönerna skulle öka snabbare än åren innan då det fanns lediga resurser på arbetsmarknaden. Nivåerna i de avtal som slöts under 2007 låg också över nivåerna föregående treårsperiod. Trots det tyder inte redovisad lönestatistik på att löneökningarna under 2007 blev markant större än tidigare. Retroaktiva löneutbetalningar efter november kan dock medföra en revidering uppåt med några tiondelar. En mycket osäker faktor är hur stor andel av 2007 års löneökningar som kommer att betalas ut retroaktivt under 2008. I december bedömde vi att dessa utbetalningar skall motsvara 0,4 procent av lönerna. Med stöd

av nya enkätuppgifter från Medlingsinstitutet dras denna bedömning ned kraftigt. Timlöneökningarna 2007 blev därmed enligt vår nuvarande bedömning 3,6 procent, betydligt (0,4 procentenheter) lägre än tidigare prognos. Övervärtringen på 2008 bedöms också endast bli marginell. För 2008 tror vi fortfarande att den alltmer överhettade arbetsmarknaden kommer att leda till större löneökningar än de senaste åren. Därefter dämpas ökningstakten successivt.

Som en följd av tillfälliga prisökningssimpulser och lägre produktivitet (och därmed kraftigt ökade enhetsarbetskostnader) bedömer vi att KPI kommer att öka med 2,8 procent i år. Successivt ökande produktivitetstillväxt och mindre genomslag av tillfälliga effekter gör att prisökningarna dämpas 2009 och därefter.

Nedreviderad skatteunderlagsprognos

Vår aktuella bedömning av vissa samhällsekonomiska variabler som har stor betydelse för skatteunderlagets utveckling sammanfattas i tabell 1. Jämfört med de förutsättningar som låg till grund för prognosen i december 2007 (se cirkulär 07:76) är timlöneökningarna nedjusterade med 0,4 procentenheter 2007 och 0,2 procentenheter 2008. Det motverkas delvis av att antalet arbetade timmar beräknas ha ökat något mer 2007 än i decemberprognosen.

Tabell 1. Vissa antaganden som ligger till grund för skatteunderlagsprognosen
Årlig procentuell förändring om inte annat anges

	2007	2008	2009	2010	2011
Timlön, hela ekonomin	3,6	5,1	4,6	4,4	4,3
Arbetade timmar	3,2	1,3	0,1	-0,1	-0,2
Öppen arbetslöshet, andel av arbetskraften	6,2	5,7	5,8	5,8	5,8
Konsumentprisindex	2,2	2,8	2,4	2,3	2,0

Den något svagare utvecklingen av samhällsekonomin har bidragit till en nedrevidering av skatteunderlagsprognosen för åren 2007 och 2008. Därutöver blev utbetalningarna av såväl sjukpenning som arbetsmarknadsstöd år 2007 lägre än vi prognostiserat. Tabell 2 visar hur stort bidrag som olika faktorer beräknas ge till skatteunderlagets ökning. Den nedreviderade skatteunderlagsprognosen motsvaras till viss del av lägre kostnader för verksamheten på grund av lägre prognostiserade timlöner.

**Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2007–2011 samt bidrag från olika komponenter
Procentenheter**

	2007	2008	2009	2010	2011
Summa exkl regelförändringar*, %	5,2	5,9	5,1	4,6	4,3
Summa, %	5,4	6,1	5,1	4,6	4,3
<i>Bidrag till förändringen, procentenheter</i>					
Timplön, hela ekonomin	2,7	3,9	3,5	3,4	3,3
Sysselsättning	2,4	1,0	0,1	-0,1	-0,2
Sociala ersättningar	-0,3	0,8	1,5	1,3	1,3
Övriga inkomster	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Avdrag	0,1	0,0	-0,3	-0,2	-0,2

*Procentuell förändring från föregående år.

Skillnaden mellan SKL:s och regeringens prognoser är små, se tabell 3. Den större differensen mellan SKL:s och Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos förklaras till övervägande del av att vi räknar med en långsammare ökning av lönesumman. Det beror i första hand på att vi förutser lägre löneökningar.

**Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring**

	2007	2008	2009	2010	2011	2007–2010
SKL, feb 2008	5,4	6,1	5,1	4,6	4,3	22,9
SKL, dec 2007	5,8	6,2	5,1	4,6	4,3	23,5
ESV, dec 2007	6,2	6,9	6,3	5,3	4,6	27,1
BP08, sep 2007	5,5	6,1	5,3	4,5		23,2

Slutavräkningar 2007–2008

Slutavräkning 2007

Enligt rådet för Kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 5,8 procent för 2007. Med denna bedömning blir prognosen för 2007 års avräkning 567 kronor per invånare 1.11 2006.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 5,4 procent för 2007. Denna lägre uppräkningsmedför en korrigerings på minus 131 kronor per invånare 1.11 2006 i bokslut för 2008.

Slutavräkning 2008

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2007 och 2008 innebär en något högre uppräknings av skatteunderlaget än förbundets prognos (en tiondels procent). Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2008 blir minus 34 kr/invånare den 1.11 2007.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2008 till 2011, se tabell 4 och 5. Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnings
- Riksdagens beslut av ram för anslaget Kommunalekonomisk utjämning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglerna.

På grund av förflyttningen av hemsjukvården i Kalmar län görs en justering av ramanslaget mellan kommuner och landsting. 20 miljoner flyttas från landstingen till kommunsektorn från och med 2008.

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011
Miljoner kronor

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämning, netto (+)	48 308	50 725	53 057	55 340
Strukturbidrag (+)	1 528	1 536	1 543	1 550
Införandebidrag (+)	308	193	91	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	50 134	52 454	54 691	56 890
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	45 935	45 950	45 950	45 950
Differens → Regleringspost (2)-(1)	-4 199	-6 504	-8 741	-10 940

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011
Kronor per invånare

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämning, netto (+)	5 265	5 498	5 725	5 947
Strukturbidrag (+)	167	167	167	167
Införandebidrag (+)	34	21	10	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 465	5 686	5 902	6 113
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	5 007	4 981	4 958	4 938
Differens → Regleringspost (1)-(2)	-458	-705	-943	-1 176

Orsaken till regleringspostens negativa förändring under perioden är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämnings.

Information om kommunal fastighetsavgift

I cirkulär 07:53 redogjordes för effekterna av att den statliga fastighetsskatten på bostäder avskaffas och ersätts av en kommunal fastighetsavgift från och med i år. I korthet påverkar den kommunala fastighetsavgiften kommunens intäkter på följande sätt:

- År 2008 är effekten av fastighetsavgiften helt neutral för såväl staten som varje enskild kommun. Alla kommuner får samma belopp 2008, räknat i kronor per invånare den 1 november 2007. Samtidigt minskas det generella statsbidraget med samma belopp.
- Kommande år ska den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillföras respektive kommun och adderas till det ursprungliga regleringsbeloppet ovan.

För närvarande bereder Rådet för kommunal redovisning frågan om hur den kommunala fastighetsavgiften ska periodiseras i redovisningen. Problemet är att avgiftsintäkterna blir kända först vid slutet av året efter beskattningsåret. Det vill säga avgiftsintäkterna år 2009 är först kända i slutet av år 2010 och kommer inte att betalas ut förrän år 2011. Men eftersom utbetalningen av intäkterna från fastighetsavgiften år 2011 egentligen avser avgiftsintäkterna i kommunerna år 2009 uppstår frågan om periodisering.

Tills vidare anser vi att kommunen bör utgå från att intäkten från den kommunala fastighetsavgiften ska redovisas på det år den avser. Det vill säga att det i bokslutet för år 2009 bör ingå en prognos av kommunens intäkt från fastighetsavgiften detta år. Det innebär också att kommunen bör beakta fastighetsavgiften i budgetarbetet för år 2009.

Utvecklingen av kommunernas intäkter från fastighetsavgiften kommer att variera mellan åren och dessutom bli olika i olika kommuner (se cirkulär 07:53). Det krävs därför särskilda prognoser för den enskilda kommunen. Dessa prognoser är svåra att göra initialt eftersom det inte finns något utfall att utgå ifrån. Dessutom sker en taxering av småhus år 2009, vilket har särskilt stor betydelse för hur avgiftsintäkterna utvecklas. Denna gång har vi därför beställt en prognos från SCB av den kommunala fastighetsavgiften år 2009 per kommun. Preliminärt räknar vi med att kunna redovisa prognosen under vecka 11.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2009–2011. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Av tabell 6 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 6. Specificering av vissa statsbidrag åren 2008–2011

Statsbidrag		2008	2009	2010	2011	Läs mer i cirkulär
Kommunal fastighetsavgift	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	12 060	12 060	12 060	Prognos	mnr
		1 316				Kr/inv
Läsa–Skriva–Räkna-satsning i skolan	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	150	250	500	–	mnr
Skapande Skola-satsning	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	55	57	59	59	mnr
Undervisning till asylsökande barn	I bil 1?	Ja	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	50	–	–	–	mnr
		5				Kr/inv.
Satsning på psykiatri – Förbereda öppenvård med särskilda villkor.	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	500	250	–	–	mnr
						Kr/inv
Satsning inom äldreomsorgen ¹	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	948	948	–	–	mnr
Fritt val inom äldreomsorgen	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	300	300	–	–	mnr
Stöd till särskilda boenden för äldre ²	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	500	500	500	500	mnr
Ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring)	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2003:77
	Belopp	3 660	3 660	3 660	3 660	mnr

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 07:76) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på 2008 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen. Kommuner med eftersläpningsersättning i Kostnadsutjämningslagen 2008 bör notera att eftersläpningsersättningen är exkluderad i bilaga 1 från och med 2009. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mans.norberg@skl.se .

¹ 948 mnr motsvarar 70 procent av det totala bidraget på 1,35 mdkr. Se Socialdepartementets webbplats www.regeringen.se för kommunvis fördelning.

² Se Boverkets webbplats för mer information.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2008–2012 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av vår modell kan du se effekten på din kommuns intäkter av olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomiska eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 200 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras på bifogad blankett eller elektroniskt på vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budgetförutsättningar. Den skickas till Birgitta Westlund via fax 08-452 72 29 eller brev till Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, eller via e-post till birgitta.westlund@skl.se.

Kurs i utjämningsystemet och modellen Skatter och Bidrag

Under året genomförs två utbildningstillfällen i utjämningsystemet och modellen Skatter och Bidrag. Den **27 mars** genomförs den första och 16 september den andra. Platsantalet är begränsat. Skulle det visa sig att efterfrågan överstiger utbudet så kommer vi att tillmötesgå det önskemålet och utöka antalet kurstillfällen.

På kursen går vi igenom såväl utjämningsystemet som modellen och förhoppningsvis ett pass kring skatteunderlagsprognosen. Du får även chansen att arbeta i modellen med några övningar. Det går bra att bara vara med på passet om utjämningsystemet. Kontakta oss i så fall innan anmälan.

Var? Karlavägen 108 i Stockholm (Informators lokaler).

När? Torsdag den 27 mars 2007, kl. 9.30–16.30 (fika finns från 9.30)

Preliminärt program:

- 9.30.–12.00 Utjämningsystemet (och ev. skatteunderlagsprognosen)
- 12.00–13.00 Lunch
- 13.00–16.30 Modellverktyget ”Skatter och bidrag”

Kostnad: 1 000 kr per person inklusive lunch, men exklusive moms.

Anmälan: via e-post till Birgitta Westlund (birgitta.westlund@skl.se) eller tfn 08-452 77 53 **senast den 18 mars**. Ange särskilt fakturaadressen och om du vill ha specialkost.

Mer information om kursens innehåll kan du få av Måns Norberg eller Derk de Beer, kontaktuppgifter finns längre ned. Du kan även läsa mer och anmäla dig på vår webbplats: <http://www.skl.se/artikel.asp?C=4098&A=16068>

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen

- Uppdateringsfil_08019nr1.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 och C9. Beloppen syns i tabell 2, andra raden.
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget, netto åren 2009 till 2012 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 50724,728; 53056,935; 55339,581; 57717,438
- Skriv in ny prognos på konsumentprisindex i cellerna C54–F54. Värdet finns i tabell 1, rad 4. År 2012 kan värdet sättas till 2,0.

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över korrigeringen av slutavräkningen på 2007 års inkomster i cell H28 (–131 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2008 års inkomster i cell H30 (–34 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

I vecka 8 kommer befolkningsuppgifter per 1.1 2008 (eller 31.12 2007) att skickas ut till modellanvändare. De som använder den förenklade uppdateringen behöver inte lägga in dessa uppgifter.

Tidpunkter under 2008

- 27 mars Kurs i utjämningsystemet och Modellen Skatter & Bidrag, Stockholm
- 1 apr Dialogseminarium om välfärdens finansiering, Lund
- 7 apr Dialogseminarium om välfärdens finansiering, Stockholm
- 16 apr Dialogseminarium om välfärdens finansiering, Göteborg
- 15 apr Regeringen presenterar Vårpropositionen 2008
- 17–18 apr ERFA-dagarna, Stockholm
- 23–24 apr Finansdagarna 2008, Stockholm
- 28–29 apr ERFA-dagarna, Malmö
- 6–7 maj ERFA-dagarna, Stockholm
- 12–13 maj ERFA-dagarna, Umeå
- v. 20 *Ekonomirapporten. Maj 2008* presenteras

Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag, utjämningsystemet) 08-452 78 83, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34 och Göran Wallin (makroekonomi) 08-452 77 39. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Måns Norberg

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och Bidrag 2009–2011 (kommunspezifisk, endast till ekonomikontoren)

Bilaga 2: Beställningsblankett till modellverktyget Skatter & Bidrag 2008